

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gál Miklós ügyvéd (9021 Győr, Szent István u. 8.) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - dr. Goricsán Tamás jogi főelőadó által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) I. rendű és dr. Ivanovits Andrea ügyvéd (1137 Budapest, Szent István krt. 18. III/5.) által képviselt II. rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetése és tulajdonjog megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2006. március 29. napján kelt 21.P.24.459/2005/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a felperes által az I. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség vonatkozásában helybenhagyja. A II. rendű alperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét 60.000 (hatvanezer) forintba leszállítja és a felperest összesen 600.000 (hatszázezer) forint feljegyzett kereseti illeték államnak külön felhívásra történő megfizetésére kötelezi.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. rendű alperesnek 20.000 (húszezer) forint, a II. rendű alperesnek 24.000 (huszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 600.000 (hatszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében 5.000.000 forint és ezen összeg után 1998. július 14. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése

alapján. A II. rendű alperessel szemben a Pp. 123. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes által a II. rendű alperes részére kiadott gépkocsi kizárólagos tulajdonát képezi figyelemmel a Ptk. 118. §-ának (1) bekezdésére.

Előadta, hogy az I. rendű alperes bü. számon ellene büntetőeljárást kezdeményezett lopás büntette miatt. A büntetőeljárás megindítására az adott alapot, hogy 1997. július 1. napján ismeretlen tettesek eltulajdonították a II. rendű alperes tulajdonát képező ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsit. 1997. augusztus 6-án közúti ellenőrzés során megállították azt a tréler, amely a felperes megbízásából rendszám és megfelelő okmányok nélkül, félig szétbontott ... típusú személygépkocsit szállított. A gépkocsit lefoglalták, mert megállapításra került, hogy annak néhány alkatrésze a II. rendű alperestől ellopott gépkocsiból származik. A felperes előadása szerint a típusú gépkocsit 1997. június közepén vásárolta a ... Kft.-től, karambolos állapotban. A gépkocsi súlyos sérülései miatt szükségessé vált egy karosszéria megvásárlása is. A karosszériát ... miskolci lakostól vásárolta. A büntetőeljárás során csatolta azokat a számlákat is, amelyekkel a javításhoz szükséges további alkatrészeket megvásárolta, ezért a Győri Városi Ügyészség 1998. július 14-én a Be. 139. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján a büntetőeljárást megszüntette. Álláspontja szerint a gépkocsit és annak alkatrészeit kereskedelmi forgalomban vásárolta, így annak tulajdonjogát a Ptk. 118. §-ának (1) bekezdése alapján megszerezte. Az I. rendű alperes a rendelkezésre álló adatokat okszerűtlenül mérlegelte, a lefoglalást az ügy teljes tisztázása előtt megszüntette és a gépkocsit a II. rendű alperesnek adta ki, megsértve ezzel a Be. 102. §-ának (2) bekezdését, amellyel a felperesnek 5.000.000 forint kárt okozott. A II. rendű alperessel szembeni megállapítási kereset előterjesztését azzal indokolta, hogy az a megállapítás az előfeltétele az I. rendű alperessel szembeni marasztalásnak.

Az I. rendű alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte időelőttiségre hivatkozással, mert álláspontja szerint a felperesnek az igényét előbb a II. rendű alperessel szemben kellene érvényesíteni. Csak ezt követően állapítható meg az, hogy az I. rendű alperes okozott-e kárt a felperesnek.

Másodlagosan a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt. Kifejtette, hogy a lefoglalás megszüntetésének jogszerűségét az akkor hatályos Be. 102. §-ának (2) bekezdése alapján kell megítélni, amely szerint a felperes részére történő kiadásra csak akkor kerülhetett volna sor, ha más nem jelentett be alaposnak látszó tulajdoni igényt. A II. rendű alperes viszont tulajdoni igényt támasztott, a lefoglalt gépkocsiban felismerte saját gépkocsiját, a szakértő által a gépkocsi csomagtartójában megtalált kulcsok a II. rendű tulajdonát képezték és a gépkocsiban lezárt állapotban lévő kesztyűtartó a sértett kulcsaival nyitható volt. A szakértő megállapítása szerint a lefoglalt gépkocsi karosszériája kétséget kizáróan a II. rendű alperestől eltulajdonított gépkocsi karosszériájával azonos. Ezen adatokat megalapozottan adta ki a gépkocsit a II. rendű alperesnek. Vitatta azt az előadást is, hogy a gépkocsit a felperes kereskedelmi forgalomban vásárolta volna, az eladó ugyanis nem a ... Kft., hanem ... magánszemély volt, amelyet a számla, ..., ... és ... tanú vallomása bizonyít. A ...től vásárolt karosszéria megvásárlása sem

kereskedelmi forgalomban történt. Kizárólag a ... 55.500 forintért és a ... Kft-től 219.500 forintért vásárolt alkatrészek tekinthetők kereskedelmi forgalomban vásároltnak, de ezek beépítése a lefoglalt gépkocsiba nem bizonyított.

A II. rendű alperes érdemi nyilatkozatot nem tett, tartalmilag azonban vitatta a felperesi igényt, mert álláspontja szerint a Ptk. 118. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes tulajdonjoga nem bizonyított. Előadása szerint továbbra is tisztázatlan, hogy a II. rendű alperes gépkocsijának karosszériája hogyan került a felperes birtokába, erre vonatkozó számlát a felperes nem csatolt, a kereskedelmi forgalomban történő szerzést nem igazolta.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 150.000 forint, a II. rendű alperesnek 120.000 forint perköltséget és az államnak leletezés terhe mellett 300.000 forint kereseti illetéket, valamint további 300.000 forint kereseti illetéket külön felhívásra.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes felelősségét a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta. Megállapította, hogy a lefoglalást megszüntető határozat felperes, illetve jogi képviselője részére történt kézbesítését megállapítani a büntető iratok alapján nem lehetett, de a felperes jogi képviselőjének az intézkedés jogszerűségét vitató beadványát panaszként bírálták el, ezzel a jogorvoslat igénybevétele megvalósult.

Az I. rendű alperes kiadásra vonatkozó döntésének jogszerűségét az intézkedés megtételekor hatályos Be. 102. §-ának rendelkezése szerint kell megítélni. E szerint a lefoglalt vagyontárgyat annak kellett kiadni, akitől azt lefoglalták, a terheltnek, illetve annak, aki tőle azt átvette, csak akkor lehet kiadni, ha a kiadás iránt más nem jelentett be alaposnak látszó igényt, ez utóbbi esetben a vagyontárgyat annak kell kiadni, aki a tulajdonjogát kétséget kizáróan igazolja. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a lefoglalás megszüntetésekor az I. rendű alperesnek elégséges adat állt rendelkezésére a kiadás kérdésében való döntéshez, és azokat okszerűen mérlegelte. Bár a felperes, illetve ... csatolt számlákat, de a karosszériára vonatkozó számlát nem, a ... Kft. számlája ugyanis nem az adásvételről kiállított számla, ..., ... és ... tanúvallomására is figyelemmel. A beszerzett szakértői vélemények megállapították a lefoglalt gépkocsi karosszériájának II. rendű alperesi tulajdonnal való azonosságát, a II. rendű alperes kulcscsomóját a gépkocsiban találták meg, amely nyitotta a bezárt állapotú gépkocsiban lévő kesztyűtartót. Mindezen körülmények a II. rendű alperes tulajdonjogát kétséget kizáróan igazolták, így az alperes terhére jogellenes magatartás nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, hogy a felperes tévesen értelmezi a nyomozást megszüntető határozatot. Az a körülmény ugyanis, hogy a rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok nem alkottak olyan összefüggő zárt láncolatot, amelyek a felperes bűnösségét igazolták volna, nem jelenti egyben a felperes tulajdonjogának bizonyítását is. Mivel a perben a II. rendű alperessel szembeni kereset elbírálásához csak a nyomozati eljárásban beszerzett adatok álltak rendelkezésre, amelyek a kifejtettek szerint a felperes tulajdonjogát nem igazolták, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet a II. rendű alperessel szemben is elutasította.

Mivel a tárgyi illeték-feljegyzési jog csak az I. rendű alperessel szembeni kereset kapcsán állt fenn, ezért kereseti illetékből 300.000 forint megfizetésére leletezés terhe mellett kötelezte a felperest, további 300.000 forint illeték felhívásra történő megfizetése mellett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, az I. rendű alperes keresete szerint marasztalását, és a II. rendű alperessel szemben tulajdonjogának megállapítását kérte, valamint az alperesek egyetemleges kötelezését 500.000 forint perköltség megfizetésére. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Külön sérelmezte, hogy a II. rendű alperes javára megítélt perköltség összegét, mert vele szemben a kereseti kérelem előterjesztésére bírói felhívásra került sor, a II. rendű alperes előkészítő iratot nem készített, néhány mondatos szóbeli ellenkérelmet terjesztett csak elő, amelyért eltúlzott mértékű perköltséget kapott. Kifejtette, hogy az ügyben korábban eljáró bíró a felperes tulajdonjogát bizonyítottnak találta, ellenkező esetben ugyanis nem került volna sor szakértői bizonyításra. Tanácsváltás után érdemi nyilatkozatokra nem került sor, holott ha a bíróság álláspontja megváltozott, az ügyben további tanukat kellett volna meghallgatni. Megismételt eljárásban vagy részbizonyítás keretében indítványozta ezért ... tanú és ... szakértő meghallgatását. A tanú meg tudná nevezni Győr-Ménfőcsanakon lakó festő adatait is, akinek tanúkénti meghallgatását szintén szükségesnek tartotta.

Az alperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérték.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben vizsgálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. §-ának (1) bekezdése).

A felperes fellebbezése a per főtárgyára vonatkozóan megalapozatlan, a II. rendű alperes javára megítélt perköltség összege tekintetében részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi fellebbezés folytán elsődlegesen azt vizsgálta, hogy további bizonyítás lefolytatása érdekében szükség van-e a Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. Megállapította, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően a felperesnek bizonyítási indítványa nem volt, holott a fellebbezésben indítványozott bizonyítási indítvány előterjesztésének az elsőfokú eljárásban sem lett volna akadálya. Ennek folytán a felperes bizonyítási indítványa a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében írt korlátokra figyelemmel csak akkor lenne előterjeszthető, ha az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányulna. A felperes által indítványozott bizonyítás azonban érdemben is szükségtelen, mert alkalmatlan az I. rendű alperes jogellenes magatartásának bizonyítására. Erre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt ok.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítéltábla érdemi döntésével és alapvetően jogi indokaival is egyetértett, amelyet azonban a következőkkel egészít ki.

A felperes az I. rendű alperessel szembeni kárigényét a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésére, míg a II. rendű alperessel szemben tulajdoni igényének megállapítására vonatkozó igényét a Pp. 123. §-ra alapította, ezért az elsőfokú bíróságnak ezen szabályokban meghatározott feltételek teljesülését kellett volna elsődlegesen vizsgálni. Ez a II. rendű alperes esetén elmaradt, holott a megállapítási kereset előterjesztésének két feltétele van: a teljesítés kizártsága és a jogmegóvási szükséglet fennállása. Mivel a gépkocsi kiadására vagy értékének megtérítésére vonatkozó felperesi igény előterjesztésének nem lett volna akadálya, ezért a megállapítási kereset előterjesztésének feltételi nem állnak fent, így érdemben a felperes tulajdoni igényét nem is kellett volna vizsgálni.

Az I. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a kártérítés különös feltételeinek fennállását és érdemi döntése is megalapozott. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében szabályozott általános feltételek közül az elsőfokú bíróság jogellenes magatartás megvalósulását vizsgálta, és azt helyesen nem a Ptk. tulajdoni szabályai szerint, hanem a lefoglalás megszüntetésekor hatályos Be. 102. §-a alapján végezte el. Megalapozatlanul hivatkozik a felperes arra, hogy az I. rendű alperes az ügy teljes tisztázása előtt jogellenesen döntött a lefoglalás megszüntetéséről és a II. rendű alperes részére történő kiadásáról. A Be. 102. §-ának (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a lefoglalást meg kell szüntetni, ha arra az eljárás (büntető) érdekében nincs szükség. Az I. rendű alperesnek a rá vonatkozó szabályok szerint kell eljárni, nincs lehetősége a polgári jogi igények tisztázása érdekében e lefoglalás fenntartására. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a kiadás kérdésében az I. rendű alperesnek az akkor hatályos Be. 102. §-ának (2) bekezdése szerint kellett eljárni, és a felperes részére történő kiadásra csak akkor kerülhetett volna sor, ha a sértettnek nem lett volna alaposnak látszó tulajdoni igénye. A rendelkezésre álló adatokat azonban az I. rendű alperes helyesen mérlegelte, mert az nem volt vitás, hogy a II. rendű alperes gépkocsiját ellopták, és a szakértői vélemények szerint a lefoglalt gépkocsi karosszériája az ellopott gépkocsi karosszériája volt. Az eljárásban az nem volt bizonyított, hogy a gépkocsit a felperes kereskedelmi forgalomban vásárolta volna, legfeljebb egyes alkatrészek kereskedelmi forgalomban történő megvásárlása volt megállapítható. A feldolgozás és egyesülés szabályainak érvényesülését (Ptk. 133-135. §) a nyomozóhatóságnak vizsgálnia nem kellett, ezért a gépkocsi sértett részére történő kiadása jogszerű döntés volt. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy jogellenesség hiányában az I. rendű alperes felelősségének megállapítására nem kerülhet sor.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya és az I. rendű alperes javára megítélt perköltségre vonatkozóan a Pp. 253. §-ának (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

Részben alaposnak találta viszont a felperes fellebbezését a II. rendű alperes vonatkozásában, mert a II. rendű alperes képviselője két tárgyaláson jelent meg, írásbeli nyilatkozatot nem tett, csak rövid szóbeli nyilatkozatot. A perindítás időpontjára (2001. 05. 16.) figyelemmel a perköltség összegéről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján döntött, és elsődlegesen a végzett munka mennyiségére figyelemmel a megítélt perköltség összegét 60.000 forintra leszállította.

A fellebbezési korlátra tekintett nélkül módosította a Fővárosi Ítéltábla a le nem rótt kereseti illeték megfizetésének módjára vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést, mert az 5.Pkf.26.455/2006/2. számú végzésében kifejtettek szerint a kereseti illetéket nem az egyes kereseti kérelmekért, hanem a bírósági eljárásért kell megfizetni (Itv. 37. § (1) bekezdés) a tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezménye több kereseti kérelem esetén is valamennyi kereseti kérelem esetén fennáll, ezért az illeték leletezésének nincs helye.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesek perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a perindítás időpontjára figyelemmel a Pp. 79. §-ának (1) bekezdés alapján mérlegeléssel állapított meg.

A feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-án keresztül érvényesülő 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. augusztus 30.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
előadó bíró

Dr. Szabó Klára s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: